

Tomáš Malec, pochádza z Nového Mesta nad Váhom, je interným doktorandom na Ústave verejnej politiky, pracuje na Úrade splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti, tiež je poslancom Mestského zastupiteľstva v Novom Meste nad Váhom za stranu Spolu - občianska demokracia. Odpovedal nám, ako absolvoval ako člen strany prezidentské voľby a voľby do Európskeho parlamentu.

EP: Môžeš nám z pohľadu radového člena politickej strany popísať v akom režime funguje politická strana pred voľbami?

TM: Akékoľvek voľby sú pre zodpovednú politickú stranu určitým vrcholom v rámci demokratického politického súboja. Ak by som to mal prirovnať k športovej udalosti, tak každé voľby sú finálový zápas o titul. Ak je v jednom roku viac volieb, ako napr. v tomto roku, tak je každý ďalší súboj o to náročnejší. SPOLU - OD síce existuje necelé dva roky, avšak vybudované a fungujúce regionálne štruktúry veľmi uľahčujú postup v kampani na celom území Slovenska. Neodmysliteľnou devízou je, že mnoho sympatizantov je tiež ochotných pomáhať, a preto je jednou z najdôležitejších úloh politickej strany kvalitný manažment a riadenie aktivít a ľudí. Spoľahlivý tím a naň naviazaní ďalší odhodlaní členovia a sympatizanti sú tí, vďaka ktorým sa môžeme prihovoriť ľuďom a ukázať im iný prístup ku spravovaniu krajiny. Ak by som mal však odpovedať v skratke na danú otázku, tak by som povedal, že politická strana pred voľbami funguje v pohotovostnom a zodpovednom režime v každom ohľade, minimálne tá naša :).

EP: Pracoval si aj na kampani v Novom Meste nad Váhom, kde si poslancom mestského zastupiteľstva?

TM: V našom okrese, kde robím regionálneho koordinátora strany, je aktívnych asi dvadsať ľudí, z čoho je asi polovica členov. Nielen ja, ale každý z týchto ľudí sa snažil svojou troškou prispieť k poznateľnosti kandidátov do Európskeho parlamentu, ale najmä sa snažili hovoriť s občanmi o dôležitosti ísť voliť. Ako je neslávne známe, volebná účasť v rámci volieb do Európskeho parlamentu je na Slovensku dlhodobo najmenšia v rámci všetkých krajín Európskej Únie. Samozrejme, cieľom bolo zvoliť

do EÚ parlamentu kandidátov, ktorí sú odborníci jednak na svoje témy, ale aj na fungovanie európskych štruktúr. Nemenej dôležitou úlohou však bolo rozprávať sa s ľuďmi a vysvetliť im, že Európsky parlament nie je len byrokratický kolos, ktorý nám prikazuje aké zakrivenie majú mať banány, ale že vďaka Európskej Únii môžeme žiť a žijeme civilizovanejší život. Čiže predvolebná kampaň spočívala v bežnom stretávaní sa s obyvateľmi, a samozrejme súčasťou boli aj letáky a.i.. Nakoniec, povolebné výsledky ukázali, že napr. aj v tak ľavicovo orientovanom meste a okrese akým je Nové Mesto nad Váhom je možné preklopiť "misky váh", nakoľko u nás koalícia SPOLU-PS vyhrala.

EP: Tak poďme sa pokúsiť prepojiť teóriu s praxou. Teória verejnej voľby spomína aj racionálnu ignoráciu voličov. Je to prípad slovenských volieb do EP? Aké vidíš ty dôvody nízkej účasti, z pohľadu toho, kto s voličmi komunikoval?

TM: Dobrá otázka, ak by som však mal odpovedať jedným slovom, tak podľa môjho názoru by bolo odpoveďou: nie. Racionálna ignorancia voličov predpokladá, že získavanie relevantných informácií na dobré rozhodnutie voliča si vyžaduje veľké množstvo času, čo by sa prvý pohľad mohol zdať ako legitímny argument. Otázka by však potom znela, prečo tá istá téza neplatí v prípade ostatných volieb týkajúcich sa priamo spravovania Slovenska. Dokonca voľby do orgánov VÚC mali o 7% vyššiu volebnú účasť oproti voľbám do Európskeho parlamentu. Popritom si nemyslím, že by štúdium programu kandidátov do Európskeho parlamentu bolo pre voliča časovo a intelektuálne náročnejšie ako napr. štúdium programu politických strán pre voľbami do národnej rady Slovenskej republiky, ktoré majú naopak jednu z najvyšších volebných účastí na Slovensku. Dôvody sú jednoduchšie. Slovenský volič nemá, resp. má minimálnu afiliáciu k európskym inštitúciám a projektu ako celku, za čo môže jednak nedostatočná informovanosť zo strany štátu a médií o problematike EÚ, ale taktiež aj pomerne krátke členstvo v Európskej Únii v porovnaní s krajinami západnej Európy. Ako tretí dôvod, ktorý určite zohral tieto voľby svoju úlohu, bola dlhodobá negatívna antikampaň zo strany fašistickej parlamentnej strany rétorikou, ktorej, bohužiaľ, mnohí občania načúvajú. Hovorím o pomenovaní neexistujúcich nepriateľov, o ponižovaní Slovákov neznámo kým, o rýchlych riešeniach, ktoré vlastné ani riešenia nie sú a pod. Nie sú to vedecké zistenia, ale s týmito argumentami občanov som sa stretával najčastejšie.

EP: Ako si ako aktívny člen strany Spolu-OD participoval na prezidentských voľbách?

TM: Priznám sa, že v prípade prezidentských volieb som sa viac sústredil na online kampaň, nakoľko som v dobe pred voľbami nebol zdravotne úplne fit. Pozornosť by som však opäť upriamil na ľudí v našom okrese, ktoré robili štandardnú prácu v rámci okresu, a teda stretávali sa s občanmi, viedli rozhovory, roznášali letáky atď..

EP) V čom sa podľa teba líšia z pohľadu stránickej práce prezidentské voľby od tých európskych?

TM: Asi by som to rozdelil na dve roviny. Jedna je praktická a tá druhá spoločensko-politická. Vo svojej podstate, ide stále o formu súťaže, a teda je dôležité mať veľa energie, chuti a odhodlania pracovať. Ak chceš, aby posolstvu strany, ktorému veríš, uverili aj občania, tak je nevyhnutné stretávať sa s ľuďmi a rozprávať sa s nimi. Nikdy nič nenahradí osobný kontakt a rozhovory, počúvanie občanov a priamy dialóg. Je to najnáročnejšia časť kampane, pretože práca s ľuďmi hoci je obohacujúca, tak je aj veľmi vyčerpávajúca. Ostatné formy kampane sú už len podpornými nástrojmi, ktoré sú však potrebné a vítané. V tejto rovine sú každé voľby povedzme rovnaké, alebo minimálne veľmi podobné. Teda ísť za ľuďmi, rozprávať sa s nimi, predstaviť svoje idey, vysvetľovať, ale najmä počúvať občanov a vedieť im odpovedať a hlavne vysvetliť prečo ste lepší ako tí druhí :). Ak sa na to pozrieme zo spoločensko-politickej roviny, tak každé voľby sú špecifické a unikátne. Komunálne voľby ukázali silu jednotlivých politických strán v regiónoch a načrtli trend, ktorým sa chcú občania, noví poslanci a primátori/starostovia uberať pri spravovaní miest a obcí. Prezidentské voľby, kde si ľudia volia najvyššieho ústavného činiteľa, majú zas obrovský dopad nielen na spravovanie krajiny z národnej úrovne z pohľadu hlavy štátu, ale tiež definujú obraz Slovenska medzi zahraničnými partnermi. Podobným spôsobom by som mohol pokračovať v prípade volieb do Európskeho parlamentu, či volieb do vyšších územných celkov a nakoniec do národnej rady Slovenskej republiky, ktoré nás čo chvíľa čakajú. Z pohľadu stránickej práce sú však každé z volieb šprint do kopca, na konci ktorého treba pridať. Každé voľby majú svoje "povinné jazdy" a pravidlá, ale zároveň každé sú unikátne. Aj z toho dôvodu je politika taká fascinujúca.

EP: Si spokojný s výsledkami?

TM: Áno, určite som. Pozitívny trend generačnej výmeny politikov sa ukázal už vo voľbách do VÚC v novembri 2017, pokračoval komunálnymi voľbami v novembri 2018, pričom bol potvrdený nielen tohtoročnými prezidentskými voľbami, ale tiež voľbami do Európskeho parlamentu, kde sme mali prvýkrát možnosť vidieť výsledky politických strán v jednotlivých okresoch a mestách Slovenska. Občania východného Slovenska, Nitry, okresov a miest Trenčianskeho kraj a.i. si začali pýtať zmenu v riadení svojej krajiny a to je úžasné.